

ZOŠŤACHŤOVATELIA MESTSKÉHO PROSTREDIA

Firma mmcité patrí k špičke vo svojom odbore. Ich dizajnový mestský mobiliár je neprehliadnuteľný a žiadaný. Na lavičky, ležadlá či na odpadkové koše od tejto firmy natrafíte napríklad v Dubaji, Moskve, vo Washingtone, ale aj vo Vysokých Tatrách. Skrátka, po celom svete prispievajú ku krajšiemu kultúrnejšiemu prostrediu. Za väčšinou týchto produktov stojí David Karásek, produktový dizajnér a spoluzakladateľ firmy. S ním a s Ing. Alešom Bakošom, predsedom predstaviteľstva mmcité 1, sme sa porozprávali o ich vzťahu k verejnému priestoru.

Pripravila redakcia

Foto: archív firmy mmcité

Svoju prácou sa snažíte o zušľachtovanie mestského prostredia. Čo robí z mesta príjemné miesto na život?

A. B.: Nieкто môže za príjemné miesto na život považovať kvalitu bývania, funkčnú infraštruktúru alebo smart technológie, ktoré sa dajú využívať v praxi. Je veľa subjektívnych faktorov, ktoré ovplyvňujú každého z nás. Osobne si však myslím, že z mesta robí príjemné miesto na život v prvom rade domov a potom priestor, kde trávim voľný čas, miesta, kde sa ľudia radi stretávajú, či už sú to ulice, parky, námestia, detské ihriská, jednoducho verejný priestor ako celok.

Ako sa dá do miest vrátiť ľudský rozmer?

A. B.: Ľudia dnes trávia vonku oveľa viac času ako v minulosti. Žijeme aktívny život so zdravým životným štýlom. Keď ho prepojíme s kvalitnou architektúrou a s prostredím, kde sa budú ľudia radi stretávať, budeme na dobrej ceste, aby sa ľudský rozmer do miest vrátil. Atraktívny a kvalitný verejný priestor je podmienkou toho, aby ľudia mali chuť tráviť tu čas. Či už sú to deti, dospelí, alebo seniory, všetci sa budú radi pohybovať v priestore, kde je zeleň, ktorý je zaujímavý, čistý, interaktívny, zábavný a ponúka zázemie na hru, relax, odpočinok alebo na konverzáciu, jednoducho funkčný priestor, kde sa budeme dobre cítiť.

Myslíte si, že po tom všetkom, čo teraz prežívame v súvislosti s koronavírusom, bude stále aktuálne hľadať cesty na oživenie ulíc tak, aby sa stali miestom s väčšou spoločenskou dôverou a nie miestom, kde má každý potrebu zatvárať sa do vlastného auta?

A. B.: Bude to oveľa dôležitejšie než v minulosti, domáca karanténa nám ukázala, ako veľmi nám chýbal outdoor, miesto, kde by sme mohli oddychovať, alebo, naopak, načerpať energiu, porozprávať sa s kamarátmi. COVID-19 nám podľa mňa ukázal dva smery, ktorými sa môžeme vydať. Mohli by sme žiť v izolácii, v úzkom rodinnom kruhu s víziou, že na narodeniny dostaneme nové štýlové rúško a fľaštičku dezinfekčného gélu, že s kamarátmi sa rozprávame z balkóna, v lepšom prípade zo vzdialenosti dvoch metrov, prípadne sa povozíme vo svojom aute bez toho, aby sme vystúpili a nakazili sa.

Alebo môžeme žiť aktívny život, stretávať sa s ľuďmi vonku, športovať, prechádzať sa v prírode, inými slovami, podporovať a zlepšovať si imunitu, a teda aj optimistickú náladu.

Určite nás čaká zložitá obdoba, pretože zo všetkých strán počujeme, aké ekonomické vplyvy bude mať koronavírus na všetky oblasti života a ekonomiky. Osobne si však myslím, že keď sa situácia zlepší, práve verejný priestor bude miesto, kde budú ľudia chcieť tráviť oveľa viac času ako doma. Posledné týždne tento trend jednoznačne ukázali, napriek zavedeným opatreniam ľudia potrebovali tráviť čas vonku, našťastie sa väčšina správala zodpovedne.

Verím, že rovnako zodpovedne sa budú správať aj komunálni politici a jedna z priorit bude budovať alebo zlepšovať verejné priestory. Rodičia s deťmi určite privítajú moderné, atraktívne a interaktívne detské ihriská, ľudia v aktívnom veku kvalitné parky alebo cyklotrasy a seniory, naopak, priestor, kde si môžu sadnúť a porozprávať sa. Skúsme sa na to pozrieť tak, že dnešná situácia môže byť výzvou pre verejné rozpočty s cieľom získania kreditu: „Sme mesto (obec) s dobrou adresou!“

Pri tejto príležitosti mi napadlo pokúsiť sa navrhnuť niečo motivačné, väčšina z nás pozná súťaž Stavba roka. Posledný vyhlásovaný ročník ovládol nádherný projekt rekonštrukcie Mierového námestia v Trenčíne, ktorý demonštroval, ako výrazne prilákal kvalitný verejný priestor ľudí do centra mesta.

Čo keby sa v najbližších rokoch hodnotil kredit miest a obcí novou kategóriou súťaže určenou mestám a obciam s názvom **Najkrajší (najfunkčnejší) PO-KO-RO-NA verejný priestor?**

Jedným z kritérií hodnotenia by mohla byť napríklad podmienka zakomponovania „pohyblivého nekotveného mobiliára“, ktorý by umožnil dodržanie bezpečnostnej K-O-R-O-N-A vzdialenosti.

Môže verejný priestor zmeniť aj životný štýl ľudí?

A. B.: Podľa môjho názoru verejný priestor ovplyvňuje a mení životný štýl a, dovoľm si tvrdiť, aj charakter ľudí odjakživa, veď kde inde môžeme naživo sledovať módné trendy, pobaviť sa o kultúre, športe a kto má chuť, ten môže prebrať aj politiku.

Kvalitný verejný priestor vychováva, preto je potrebné, aby sa pri

jeho vytváraní dodržiavali jasné a zásadné pravidlá, ktoré sa začínajú dobre pripravenou architektonickou súťažou, a končia sa zodpovednou a kvalitnou realizáciou bez kompromisov a bez možnosti lacných alternatív, ktoré mnohokrát môžu byť aj plagiátom. To už však ovplyvňuje životný štýl negatívne.

Podľa dánskeho architekta Jana Gehla súčasný trend napovedá, že kvalitný mestský priestor je dôležitejší než park. Stotožňujete sa s ním?

A. B.: Stotožňujem sa s tým, že dôležitá je kvalita pre akýkoľvek mestský priestor, ktorý dokáže funkčne slúžiť ľuďom, priestor, ktorý je vybavený niečím pekným, v ktorom to žije.

Čo vás najviac inšpiruje a ovplyvňuje pri navrhovaní mestského mobiliára?

D. K.: Toto je zložitá a zároveň jednoduchá otázka. Inšpirácia totiž prichádza skoro zo všetkých smerov, raz je to architektúra, konkrétna stavba či len nejaký prvok, materiál alebo princíp. Inokedy trebárs príroda so svojou nekonečnou studnicou. Málokedy viem jednoznačne povedať, čo konkrétne bolo inšpiráciou pre ten či onen dizajn. No myslím, že je to jedno, dôležitý je výsledok. Niečo, čo funguje i oslovuje.

A naopak, čo je pre vás najväčšie obmedzenie pri jeho tvorbe?

D. K.: Každý dizajn je vlastne definovaný obmedzením. Na začiatku všetkého je ľudská potreba, tú musím brať vážne, pretože výsledkom by mala byť funkčná vec. Pre každý výrobok s danou funkciou musí potom dizajnér vybrať správny materiál. A tento funkčný výrobok z vhodne zvoleného materiálu musí byť vyrobiteľný za cenu, ktorú zákazník považuje za primeranú. Také je to jednoduché. Vyrovnáť sa so všetkými týmito limitmi, aby na konci bolo niečo zmysluplné, čo navyše chytí za srdce, je potom najväčšie víťazstvo. Neprichádza vždy.

Mobiliár svojim dizajnom vo veľkej miere ovplyvní mestský priestor, ovplyvní aj ľudí, ktorí ho využívajú?

D. K.: Každé kvalitné prostredie pozitívne ovplyvňuje ľudí, ktorí sa v ňom pohybujú, o tom nepochybujeme. Ak je priestor dobre a správne riešený, môže dlho prinášať úžitok. Nie však vtedy, ak ho vybavíme nehodnotným zariadením, celá hodnota je v okamihu preč. Ľudia navyše vycítia, keď sa na nich šetrí, a začnú sa správať inak. Bez rešpektu k danému miestu, k veciam a ľuďom okolo.

Pôsobíte vo viacerých krajinách a tvoríte pre mnohé svetové mestá. Ktoré z nich je podľa vás príkladom, ako by mali samosprávy pristupovať k realizácii verejných priestranstiev?

D. K.: Dobrých príkladov je vo svete mnoho a nie sú všetky v jednom meste. Videl som nádherné parky a verejné priestranstvá nielen v Škandinávii, vo Francúzsku či v Španielsku, ale i v Amerike, Rusku alebo v Emirátoch. Samozrejme, záleží hlavne na investorovi, ktorý je schopný angažovať kvalitného architekta, byť mu dobrým partnerom i oponentom pri navrhovaní, a potom aj na tom, aby sa nepodcenila a nepodinvestovala realizácia. Dobrým príkladom je povedzme Kodaň, čo asi málokoho prekvapí. Vycibreným citom pre tvorbu verejných priestorov sú známi aj Španieli.

Vedeli by ste povedať aj slovenské?

A. B.: Na Slovensku sa v poslednom období výrazne zlepšil prístup k verejným priestranstvám. Určite tomu výrazne pomáha, ak v meste funguje Útvar hlavného architekta, krásnym príkladom je napríklad Trenčín. Základom však je, aby mali komunálni politici jasnú víziu a dlhodobý odborný koncept, ako k verejnému priestoru pristupovať. Je veľa miest, kde to skutočne funguje, ako príklad môžem uviesť Malacky, Hlohovec, Poprad, Kežmarok alebo Piešťany. Veľmi pozitívne vnímam aj vznik Metropolitného inštitútu v Bratislave.

AUREO GREEN

Prístrešok s vegetačnou strechou

www.mmcite.com
www.playcite.eu
obchod@mmcite.sk

Naša misia
za krajšie mestá

